

Verkkoapteekkitoiminnan ja lääkkeiden etämyynnin sääntelykehikko Pohjoismaissa Tilannekatsaus

**Alexi Westerholm
Suunnittelija**

28.10.2021

Lääkeasioiden uudistustyö

- **Lääkeasioiden tiekartta (STM 2019)**

- Marinin hallitusohjelmaan (2019) on kirjattu, että lääkehuoltoa uudistetaan STM:n tiekartan mukaisesti
- Lääkejakelun ja apteekkitalouden uudistamista arvioidaan kokonaisuutena

- **Kolme kokonaisuutta:**

1. Lääkehoidon ohjaus ja rahoitus
2. Apteekkitalous ja lääkkeiden jakelu
3. Tiedonhallinta ja digitaaliset työvälineet

Tavoite

- Selvittää pohjoismaisen verkkoapteekkitoiminnan ja lääkkeiden etämyynnin sääntelyä
- Selvittää toimintaan liittyvät käytännöt, sääntely ja toimijat
- Materiaalia hyödynnetään apteekkitalouden ja lääkkeiden jakelun kehittämiskokonaisuudessa

Lupajärjestelmä, toimijat ja viranomaisvalvonta

Lupajärjestelmä, toimijat ja viranomaisvalvonta

- Apteekkitoiminta perustuu viranomaisen myöntämään lupaan kaikissa Pohjoismaissa
- Verkkoapteekkitoiminta ja lääkkeiden etämyynti vaatii kaikissa Pohjoismaissa joko ilmoituksen, tai luvan valvovalta viranomaiselta
- Itsehoitolääkkeiden myynti apteekin ulkopuolella on sallittu kaikissa muissa Pohjoismaissa paitsi Suomessa
  - Verkon kautta itsehoitolääkkeitä saa kuitenkin myydä vain Norjasta, Ruotsista ja Tanskasta
- Yksi verkkoapteekkisivusto voi edustaa useampaa kivijalka-apteekkia (Norja, Ruotsi ja Tanska)
  - Suomessa poikkeuksena on Yliopiston apteekki

Lupajärjestelmä, toimijat ja viranomaisvalvonta

	Islanti	Norja	Ruotsi	Suomi	Tanska
Apteekkien omistajuus on rajattu farmasian ammattilaisille				X	X
Verkkoapteekkitoimintaa voi harjoittaa ilman kivijalka-apteekkia			X		X
Verkkoapteekkitoiminnan aloitus vaatii ennakoilmoituksen viranomaiselle	X ¹	X	X	X	X
Verkkosivuilla tulee näkyä EU:n laajuinen sertifikaattilogo	X	X	X	X	X
Myös muut kuin apteekit saavat myydä reseptivapaita lääkkeitä verkossa		X ²	X ²		X ³

¹Ilmoitus myös toiminnan aloittaessa riittää

²Vaatii ilmoituksen viranomaiselle

³Vaatii luvan viranomaiselta

Sääntely ja vastuut

Säätely ja vastuut

- Kaikkien Pohjoismaiden lainsäädännöissä on asetettu erityisiä vaatimuksia lääkkeiden etämyynnille
- Apteekin tai muun lääkettä myyvän tahon tulee huolehtia lääkkeen kuljetuksesta ja varastointiolosuhteista
- Lääkeneuvontaa saa antaa pelkästään apteekeissa (ja apteekin verkkopalveluissa)
- Islannissa ja Tanskassa on asetettu vähimmäisvaatimuksia farmasian ammattilaisten läsnäololle
  - Islannissa tulee olla vähintään 2 farmasian ammattilaista töissä virka-aikana
  - Tanskassa apteekissa tulee olla vähintään 47 tunnin ajan viikossa farmasian ammattilainen päivystämässä ja tarvittaessa antamassa lääkeneuvontaa

Sääntely ja vastuut

	Islanti	Norja	Ruotsi	Suomi	Tanska
Apteekki tai muu lääkettä myyvä taho on vastuussa lääkkeestä kuljetuksen ajan, aina kuluttajalle luovutukseen saakka	x	x	x	x	x
Verkkoapteekkiin pätee samat lääkkeiden korvattavuusperiaatteet kuin kivijalka- apteekissa	x	x	x	x	x
Vain apteekin henkilökunta saa antaa lääkeneuvontaa	x	x	x ¹	x ²	x ²

¹Kaikki apteekin työntekijät saavat antaa lääkeneuvontaa, mutta reseptilääkkeiden osalta vain farmasian ammattilaiset.

²Vain farmasian ammattilaiset saavat antaa lääkeneuvontaa.

Lääkkeen toimittaminen verkkoapteekista ja tuotevalikoima

Lääkkeen toimittaminen verkkoapteekista ja tuotevalikoima

- Norjassa, Ruotsissa ja Tanskassa on sallittua myydä kaikkia kivijalka-apteekissa tarjottavia lääkkeitä myös internetin välityksellä
  - Islannissa ja Suomessa mm. huumaisaineiksi luokiteltavia lääkkeitä ei voida toimittaa verkkoapteekeista
- Kaikissa Pohjoismaissa on käytössä sähköinen resepti
- Vahva tunnistautumisen vaaditaan (ainakin Ruotsissa, Suomessa ja Tanskassa) reseptilääkkeiden oston yhteydessä
- Lääkeneuvontaa annetaan chat-viestittelyyn, puhelinsoiton tai kirjallisen informaation välityksellä

Lääkkeen toimittaminen verkkoapteekista ja tuotevalikoima

	Islanti	Norja	Ruotsi	Suomi	Tanska
Kaikkia kivijalka-apteekissa myytäviä lääkevalmisteita saa myydä myös verkkoapteekissa		x	x		x
Verkkoapteekista voi ostaa reseptilääkkeitä puolesta-asiointina	*	x ¹	x	x	x ¹
Sähköinen resepti on käytössä	x	x	x	x	x
Vahva tunnistautuminen vaaditaan reseptilääkkeiden oston yhteydessä	*	x ²	x	x	x

*Tieto puuttuu

¹Ainoastaan huoltaja voi ostaa reseptilääkkeitä alle 16-vuotiaalle lapselleen

²Reseptilääkkeitä toimitetaan apteekeista myös niin, että asiakas tunnistaa henkilöllisyytensä vasta lääkkeen noutohetkellä.

Tulevaisuuden kehittämishankkeet

- Islannissa tuli uusi lääkelaki voimaan vuonna 2021
- Norjassa apteekkilainsäädäntöä kehitetään parhaillaan, jotta se vastaisi nykytarpeita
- Ruotsissa lääkkeiden etämyyntiin liittyvää lainsäädäntöä ollaan tarkastamassa, erityisesti itsehoitolääkkeiden osalta
- Tanskassa ei ole tällä hetkellä lainsäädännön uudistustyötä meneillään, mutta on suunnitelmia tarkistaa lainsäädäntöä

stm.fi ›
[@STM_Uutiset](https://twitter.com/STM_Uutiset) ›

Kiitos!

Kysyttävää?

